

УДК 811:378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-2-29>

Ганна ПОЛІНА,

orcid.org/0000-0001-5472-9858

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри романо-германської філології
та порівняльно-історичного й типологічного мовознавства
Українського гуманітарного інституту
(Буча, Київська область, Україна) annapolina@gmail.com

Володимир ЛІТКЕВИЧ,

orcid.org/0000-00010-9197-9215

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри германської філології
Українського гуманітарного інституту
(Буча, Київська область, Україна) vlitk@ukr.net

Анна СІДЛЯРЄНКО,

orcid.org/0009-0005-0560-2478

студентка III курсу
Українського гуманітарного інституту
(Буча, Київська область, Україна) annapolina@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ НА ШЛЯХУ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ХХІ СТОЛІТТІ

В сучасному світі зростає популярність інноваційних освітніх моделей, особливо індивідуальна освіта, що є мотивацією для постійного розвитку, модифікації усталених форм освіти, наприклад домашніх або міні шкіл. Ця тенденція є популярною серед європейських родин, або здобування освіти у самостійному навчанні. Це дослідження присвячене аналізу сучасних викликів, з якими стикаються викладачі в умовах стрімкого розвитку технологій і новітніх трендів. У сучасному світі технологічний прогрес відбувається настільки швидко, що люди часто не встигають адаптуватися до нього, що робить тему особливо актуальною. Молодь, як правило, швидко опановує нові тренди та намагається бути в курсі останніх новинок, тоді як завданням сучасного вчителя є не лише не відставати в своїх підходах, але й активно розвиватися методологічно. Це включає пошук і впровадження нових методів і підходів для ефективного передання знань підростаючому поколінню. Основною метою дослідження є виявлення найкращих шляхів і методик, які дозволять ефективно впливати на процес вивчення іноземних мов серед сучасних дітей та молоді. Однією з ключових проблем, яка перешкоджає ефективному навчанню, є постійне відволікання на соціальні мережі. Тому важливо знайти і запропонувати корисні практичні поради, які допоможуть зберегти якість навчання в умовах технологічних змін. Робота також аналізує ефективність різних інноваційних методик, підходів і технологій, що застосовуються для вивчення іноземних мов у 21 столітті. На основі аналізу зарубіжного досвіду та нових тенденцій у викладанні іноземних мов, дослідження підкреслює важливість інтеграції новітніх технологій у навчальний процес. Це вимагає від викладачів якісної підготовки до сучасних викликів. Результати дослідження показують, що сучасні вчителі намагаються не відставати від своїх учнів, застосовуючи передовий досвід, інноваційні методики та технології. Водночас важливо знайти баланс між інноваційними технологіями та традиційними методами навчання, що дозволить досягти максимально ефективних результатів у вивченні мов.

Ключові слова: інноваційні методи, вивчення іноземних мов, технології, соціальні мережі, підходи до навчання, сучасна освіта.

Ganna POLINA,
orcid.org/0000-0001-5472-9858
PhD in Linguistics,
Associate Professor at the Department of Romano-Germanic Philology
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
(Bucha, Kyiv region, Ukraine) annavpolina@gmail.com

Volodymyr LITKEVYCH,
orcid.org/0000-00010-9197-9215
PhD of Legal Sciences,
Associate Professor at the Department of Germanic Philology
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
(Bucha, Kyiv region, Ukraine) vlitk@ukr.net

Anna SIDLIARENKO,
orcid.org/0009-0005-0560-2478
3rd year student
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
(Bucha, Kyiv region, Ukraine) annavpolina@gmail.com

INNOVATIVE METHODS AND APPROACHES ON THE WAY TO LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN THE 21ST CENTURY

In the modern world, the popularity of innovative educational models is growing, particularly individualized education, which serves as motivation for the continuous development and modification of established forms of education, such as homeschooling or mini-schools. This trend is especially popular among European families, where self-directed learning is increasingly common. This study is dedicated to analyzing the contemporary challenges faced by educators in the context of rapid technological advancements and emerging trends. Technological progress is occurring so quickly that people often struggle to keep pace, making this topic particularly relevant. Youth, in general, quickly adopts new trends and strives to stay up-to-date with the latest innovations, while the task of modern educators is not only to keep up with these developments but also to grow methodologically. This involves seeking out and implementing new methods and approaches for effectively imparting knowledge to the younger generation. The primary goal of this study is to identify the best methods and techniques that will effectively influence the process of foreign language learning among today's children and youth. One of the key challenges hindering effective learning is the constant distraction caused by social media. Therefore, it is crucial to find and offer practical advice that can help maintain the quality of education in the face of technological changes. The paper also analyzes the effectiveness of various innovative methods, approaches, and technologies used in language learning in the 21st century. Based on an analysis of international experiences and new trends in language teaching, the study emphasizes the importance of integrating cutting-edge technologies into the educational process. This requires educators to be well-prepared for modern challenges. The research findings indicate that contemporary teachers are striving to keep up with their students by applying advanced practices, innovative methodologies, and technologies. At the same time, it is important to find a balance between innovative technologies and traditional language learning methods, which, when combined, can yield more effective results.

Key words: innovative methods, language learning, technologies, social media, educational approaches, modern education.

Проблематика дослідження. У сучасному світі, коли розвиток технологій відбувається швидше, ніж за ним встигають слідкувати люди, актуальність теми зростає з кожним часом! Молодь швидше підхоплює всі новітні тренди, і намагається бути в курсі усіх новинок. Тим часом, задача сучасного вчителя не відставати в підходах та методах навчання, шукати, вивчати та подавати інформацію по новому, рости методологічно, щоб донести необхідні знання підростаючому поколінню. Тому, так важливо зараз вивчаючи цю тему, знайти найкращі шляхи та способи вирішення цих питань, а саме підібрати методи та підходи,

які дійсно матимуть ефективний вплив на сучасних дітей та молодь. Основне завдання – це розкрити вплив інновацій на вивчення іноземних мов у сучасному світі.

Аналіз літературних джерел. Дослідженням та розробкою новітніх методів, підходів та технологій у вивченні іноземних мов займалися багато науковців-практиків, як українських так і зарубіжних. У колективній монографії «Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» автори узагальнили досвід багатьох науковців, які працювали над схожою тематикою. Так, наприклад

погляд І. М. Дичківської та С. С. Вітвицької на навчальні інструменти фокусується на комплексному плані прогресу навчальної сфери в якому ці інструменти об'єднані в одне спільне середовище української нації. Функції освітніх інструментів полягають у вирішенні ключових навчальних цілей, що стосується оцінки прогресу цієї галузі, розробки завдань та очікуваних наслідків і покроковий план їх досягнення. Сучасну українську освіту формують закони, методика, концептуальні інструкції проведення освітнього процесу як дошкільної, базової шкільної, вищої та безперервної освіти, тощо (Ніколаєва та ін., 2015: 9).

В цій же вищезазначеній колективній монографії, аналізуючи роботи С. Бондара, М. Момот, Л. Липової, М. Головка, Л. І. Морської, А. Корманського, Шірлі-Дейл Іслі та Кей Мітчел, Уільяма та Кетрін Хортон, Р.Р. Джексона розділили загальну освітню концепцію на три складові:

– наукова: навчальні інструменти є невід'ємною часткою науки, що досліджує освітній процес, формує його задачі, оформлює у структуру його етапи розвитку;

– описова: огляд системи педагогічної діяльності, задач, способів отримання прогнозованих результатів;

– дієва: реалізація навчального прогресу, залучення у діяльність індивідуальних, програмних та концептуальних навчальних підходів.

Тож, освітній процес – це науковий аналіз, структура методів та діяльний педагогічний прогрес (Ніколаєва та ін., 2015: 9). До сучасних зарубіжних дослідників, які працювали над темою інноваційних технологій та над розширенням підходів у вивченні іноземних мов належать Вільям та Кетрін Хортон, Джон Р Кірбі, Даян Ларсен-Фрімен, Девід Літл, Р. Мейер та інші. При вивченні іноземної мови використовують і усталені (природній, перекладний, прямий з використанням аудіо та візуальних матеріалів, тощо) і новітні засоби освіти (навіювальний, діалоговий, театральний-виховний, «безмовний», і колективний засоби) (Сусіденко, 2018).

Причини необхідності застосування новітніх прийомів, підходів та методів на уроках іноземної мови очевидні. По-перше, зберегти мотивацію в учнів до вивчення іноземних мов. По-друге, допомогти в оволодінні іноземними мовами. По-третє, активізувати навчальну діяльність та заохотити учнів до комунікації. Отже, в чому полягають переваги згаданих методик?

По-перше, це підвищення мотивації до вивчення іноземної мови, розширення словникового запасу;

по-друге, цілеспрямованість в досягненні мети для вирішення конкретних комунікативних задач шляхом занурення у мовне середовище, а також пріоритетність розвитку умінь спілкування іноземною мовою.

В сучасному світі зростає популярність інноваційних освітніх моделей. А саме: індивідуальна освіта, що є мотивацією для постійного розвитку, модифікації усталених форм освіти, наприклад мінішколи, що стають популярними серед європейських родин, або здобування освіти у самостійному навчанні. Також штучний інтелект за допомогою якого можна швидко і якісно створити нову освітню програму, заняття, зріз для аналізу засвоєння матеріалу, тощо. Розвиток ШІ є масштабним і прогнозовано нескінченним, тож освітяне мають бути достатньо ознайомленими із його продуктами.

Цікавою для педагогів є читальна наука (Science of Reading (SoR)). Її функція – це розвиток розумових процесів через навчання читати. Процес навчання читанню мотивує взаємодіяти розум, нервову систему, що сприяє розвинути потенціальні здібності для навчання. Навчання з використанням інтерактивних методів, через гру (гейміфікація), заохочення та конкурси, що створює атмосферу активного і насиченого процесу (Сім освітніх трендів, 2024). Сучасні учні захоплюються новітніми технологіями дуже завзято. Й інколи це може призвести до погіршення показників їхнього навчання. Якщо вони будуть користуватися штучним інтелектом для виконання завдань, це призведе до того, що вони не будуть покращувати свої знання, бо все за них зробить ШІ. Тому дуже важливо, щоб сучасний вчитель знав рішення, як впливати на учнів і яким чином навчати їх ефективно.

Отже, проаналізувавши зарубіжний досвід і нові тенденції у вивченні іноземних мов можемо з впевненістю зазначити, що навчання може бути і цікавим, і захоплюючим, головне система і наполегливість, а не бездумне використання технологій, які можуть ще й нашкодити. А також, не менш важливим фактором має бути підготовлений до сучасних викликів вчитель.

На сьогоднішній день, порад щодо вивчення іноземних мов існує велика кількість. Деякі з них дійсно корисні, а деяких користь ще доведеться досліджувати. Оскільки кожна людина унікальна, і типи пам'яті, сприйняття матеріалу, механізми запам'ятовування також у кожного свої, то й методика і поради, які подіють на ту чи іншу людину також потрібні різні.

В нашій роботі ми зазначаємо деякі практичні поради, які вважаємо доцільними при вивченні іноземних мов. Далі ми перерахували основні поради, які слід застосовувати, щоб мати прогрес у вивченні іноземних мов:

1. Техніка повторення, в якій важливу роль відводиться опрацюванню тексту на прослуховуванні та повторенні з максимальним наближенням до оригіналу (Купчишина, 2023).

2. Інтернет-ресурси – спеціальні додатки для вивчення іноземних мов та поповнення словникового запасу (Duolingo, LinguaLeo, Quizlet та ін.) та сайти. Наприклад, для англійської мови є сайт British Council.

3. TED-конференції – це відео-записи англійськомовних спікерів, перегляд яких дозволяє покращувати та практикувати англійську.

4. Читання книжок та прослуховування аудіокниг, є ефективною методикою в усі часи, оскільки розвиває письмо та сприяє розумінню на слух іноземної мови.

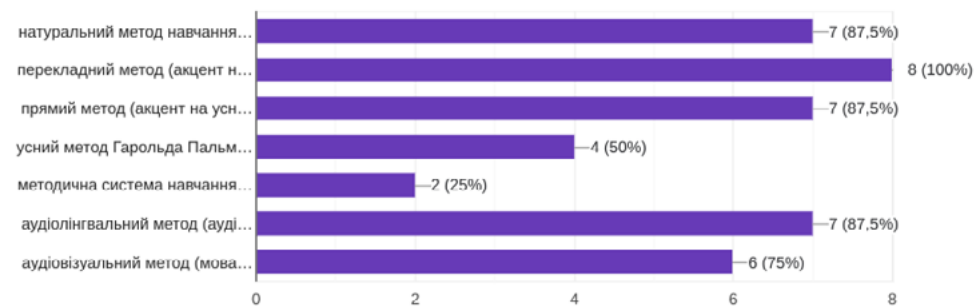
5. Техніка інтервального повторення для ефективного поповнення та закріплення словникового запасу (повторення через пару хвилин, через 1 годину, через 8 годин, через добу, через 3, потім 7 днів, 3 тижні, 3 та 6 місяців).

У повторенні допоможуть наступні сервіси: ANKI, SuperMemo, BrainScape, Mnemosyne.

1. Чи знаєте ви наступні традиційні методи навчання? Оберіть всі, які знаєте.

[Копіювати](#)

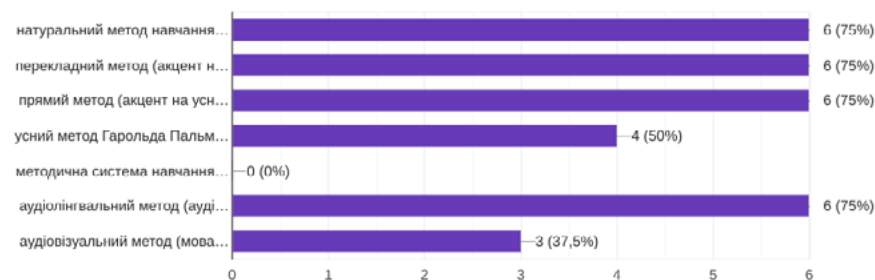
8 відповідей

2. Які з традиційних методів ви застосовуєте на ваших уроках?

[Копіювати](#)

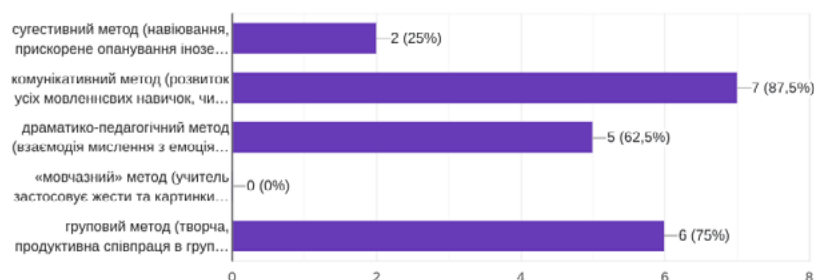
8 відповідей

3. Які інноваційні методи ви впроваджуєте на уроках?

[Копіювати](#)

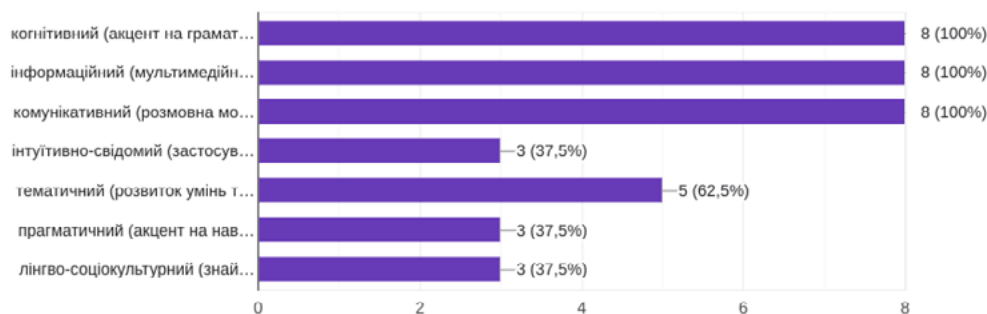
8 відповідей

4. Які сучасні підходи ви застосовуєте на ваших уроках?

Копіювати

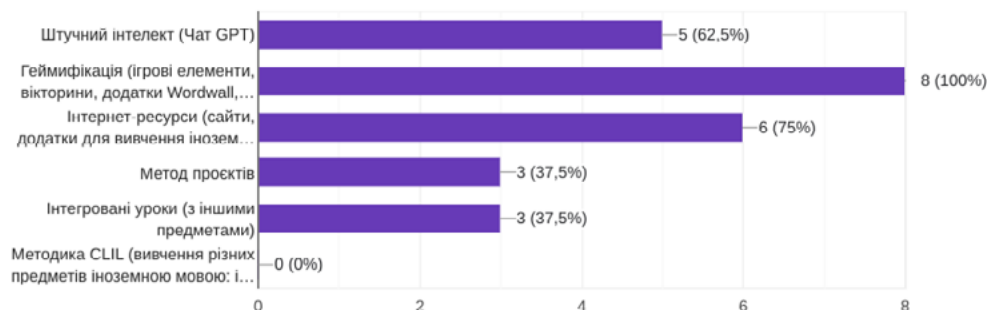
8 відповідей

5. Які новітні технології ви впроваджуєте на ваших уроках?

Копіювати

8 відповідей

В дослідженні використано опитування 8 вчителів для аналізу сучасних методик застосування на уроках іноземної мови та визначення найефективніших з них.

Крім того, нами було досліджено, які методи, підходи та новітні технології найчастіше використовують вчителі на уроках для заохочення та покращення якості знань учнів у вивченні іноземних мов.

Аналіз опитування було виконано в Гугл-формі.

Було запропоновано 6 питань, перші два, щодо застосування традиційних методів навчання.

75% опитуваних вчителів застосовують при навчанні учнів та студентів іноземним мовам такі традиційні методи: натуральний, перекладний, прямий, метод Г. Пальмера, аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи, певною мірою.

Крім того всі вчителі застосовують й інноваційні методи при викладанні, так наприклад: комунікативний метод – 87,5%; груповий – 75%; драматико-педагогічний – 62,5% та сугестивний – 25%.

Сучасні підходи, які впроваджують вчителі на уроках:

– когнітивний, інформаційний, інноваційний, комунікативний – 100%;

– тематичний – 62,5%;

– інтуїтивно-свідомий, прагматичний та лінгво-соціокультурний – 37,5%.

Наступні новітні технології впроваджуються на уроках: гейміфікація – 100%; метод проєктів та інтегровані уроки – 37,5%.

Інтернет-ресурси застосовують 75% вчителів, а штучний інтелект – 62,5%.

Крім того, дослідження показало, що не застосовуються із традиційних методів – методична система навчання читання Майкла Уеста (вільне читання, без заглиблення в деталі). А із інноваційних методів не використовують «мовчазний» метод (коли вчитель мовчить і тільки показує картинки, жести) та не впроваджують методику CLIL (вивчення різних предметів іноземною мовою: історія, географія та інші).

Найпоширенішими трьома перешкодами на шляху до вивчення іноземних мов, опитування показало наступні:

1. Відволікання на соціальні мережі.
2. Недостатня мотивація.
3. Перебування у постійному стресі.

Процентне співвідношення та інші перешкоди узагальнені в наступній таблиці 1.

Таблиця 1

№	Перешкоди при вивченні іноземних мов	%
1	Відволікання на соціальні мережі	100
2	Недостатня мотивація	87,5
3	Перебування у постійному стресі	62,5
4	Розсіяна увага та кліпальне мислення	50
5	Надмірне захоплення ігровими методиками	37,5
6	Використання забагато ІІІ	25

Зверніть увагу, що пункт 3 – перебування у постійному стресі, має високий показник, через стан в якому зараз живуть та навчаються українці (війна та її наслідки: повітряні тривоги, обстріли, розділення сімей, перебування за кордоном). Тим не менш, найвищим показником вважають відволікання на соціальні мережі. Тому потрібно знаходити корисні практичні поради і ділитися ними з учнями та студентами, щоб якість навчання не погіршувалася через усі перелічені перешкоди. Отже, важливо застосовувати практичні поради,

а також аналізувати ефективність різних методик, підходів та технологій на шляху до вивчення іноземних мов, щоб це вивчення було якісним та ефективним.

Висновки. В результаті дослідження теми інноваційні методи та підходи на шляху до вивчення іноземних мов в 21 столітті можемо зробити наступні висновки за результатами проведеного дослідження. Проаналізувавши зарубіжний досвід і нові тенденції у вивченні іноземних мов можемо зазначити, що навчання – це систематичний процес, в який необхідно включати новітні технології. І до сучасних викликів вчителю необхідно якісно готуватися. Провівши опитування та аналіз можна зробити висновки, що сучасні вчителі намагаються розвиватися і не відставати від сучасних учнів. А тому для якісного викладання застосовують передовий досвід, інноваційні методики, підходи та технології. При цьому потрібно знаходити баланс, між інноваційними технологіями та традиційними методами вивчення мов, щоб поєднуючи те й інше мати ефективніший результат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Купчишина Ю. А. Ехо-техніка як спосіб удосконалення лінгвістичної компетенції. Науковий журнал «Актуальні проблеми філології та перекладознавства». 2023. № 27. С. 61–64.
2. Сім освітніх трендів 2024 року. *На Урок*. 2024. URL: <https://naurok.com.ua/post/7-osvitnih-trendiv-2024-roku> (дата звернення: 10.07.2024).
4. Сусіденко Є. М. Інноваційні методи у викладанні іноземних мов : бакалаврська робота. Суми, 2018. 36 с.
5. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колект. монографія / С. Ю. Ніколаєва та ін. ; ред. С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.

REFERENCES

1. Kupchyshyna, Yu. A. (2023). Ekho-tekhnikha yak sposib udoskonallennia lnhvistychnoi kompetentsii [Echo technique as a way of improving linguistic competence]. *Naukovyi zhurnal «Aktualni problemy filologii ta perekladnavstva» – Scientific journal "Actual problems of philology and translation studies"*, (27), 61–64. [in Ukrainian].
2. Sim osvitynih trendiv 2024 roku [Seven educational trends of 2024]. (2024). *Na Urok*. <https://naurok.com.ua/post/7-osvitnih-trendiv-2024-roku> [in Ukrainian].
3. Susidenko, Ye. M. (2018). Innovatsiini metody u vykladanni inozemnykh mov [Innovative methods in teaching foreign languages]. *Bakalavraska robota*. Sumy. [in Ukrainian].
4. Nikolaieva, S. Yu., Boretska, H. E., Maier, N. V., Ustyenko, O. M., & Chernysh, V. V. (2015). Suchasni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov i kultur u zahalnoosvitnikh i vyshchikh navchalnykh zakladakh [Modern technologies of teaching foreign languages and cultures in general education and higher educational institutions] (S. Yu. Nikolaieva, Red.). Kyiv : Lenvit. [in Ukrainian].